

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr XXXIII/238/06
Rady Gminy
w Brudzeniu Dużym
z dnia 27 października 2006r

GMINA BRUDZEŃ DUŻY

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY BRUDZEŃ DUŻY
NA LATA 2006-2016**

Spis treści

	Str.
Wstęp.....	3
Część I.	
Diagnoza problemów społecznych w gminie Brudzeń Duży.....	5
I. 1. Charakterystyka gminy Brudzeń Duży.....	6
I. 1.1. Położenie geograficzne i rys historyczny.....	6
I. 1.2. Ludność.....	8
I. 1.3. Struktura gruntów.....	8
I. 1.4. Szkolnictwo.....	9
I. 1.5. Ochrona zdrowia.....	10
I. 1.6. Budownictwo mieszkaniowe.....	11
I. 1.7. Kultura.....	11
I. 1.8. Organizacje pozarządowe.....	11
I. 1.9. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.....	11
I. 1.10. Zaopatrzenie w wodę.....	12
I. 1.11. Komunikacja i transport.....	12
I. 1.12. Sieć energetyczna.....	13
I. 1.13. Gospodarka.....	14
I. 1.14. Pomoc społeczna.....	15
I. 2. Problemy społeczne gminy Brudzeń Duży.....	15
I. 2.1. Ubóstwo.....	17
I. 2.2. Bezrobocie.....	18
I. 2.3. Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.....	20
I. 2.4. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.....	22
I. 2.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	22
I. 2.6. Alkoholizm.....	24
I. 2.7. Bezdomność.....	25
I. 2.8. Narkomania.....	26
I. 3. Mapa problemów społecznych gminy Brudzeń Duży.....	27
I. 4. Analiza SWOT.....	28
I. 4.1. Analiza SWOT – pomoc społeczna.....	28
Część II.	
Gminna strategia integracji i polityki społecznej.....	30
II. 1. Zasady ogólne.....	31
II. 1.1. Zadania pomocy społecznej.....	31
II. 1.2. Budżet.....	33
II. 2. Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia.....	33
II. 3. Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych, długotrwale lub ciężko chorych.....	35
II. 4. Pomoc na rzecz rodzin w których występują problemy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego..	36
II. 5. Pomoc na rzecz rodzin dotkniętych problemami uzależnień.....	38
II. 6. Pomoc skierowana do bezdomnych.....	39
II. 7. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.....	40
II. 8. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	43
II. 9. Podejmowanie innych inicjatyw i działań na rzecz środowiska, monitoring.....	46

Wstęp

Wraz z reformą struktury administracyjnej państwa rozpoczął się w Polsce zasadniczy proces reformowania polityki społecznej. Na mocy ustawy o samorządzie gminnym na poziom gminy przeniesiono zadania, środki, kompetencje oraz uprawnienia do decydowania o lokalnej polityce społecznej.

Jednym z zadań gminy jest opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie i dlatego głównym celem tego opracowania jest dokonanie diagnozy i ustalenie kierunków działania w zakresie pomocy społecznej.

Niniejsza strategia obejmuje zakres zadań określonych ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami z których wynikają zadania pomocy na poziomie gminy.

Pomoc Społeczna do efektywniejszej realizacji postawionych przed nią zadań zarówno na poziomie społeczności lokalnej jak i na poziomie rodziny i jednostki potrzebuje profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym diagnozę problemów społecznych sporządził w oparciu o własne dane uzyskane w toku bieżącej działalności, dane Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku, oraz innych instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem i Gminą.

W oparciu o diagnozę została opracowana strategia rozwiązywania problemów występujących w pomocy społecznej na najbliższe lata. Główną formą pomocy społecznej była pomoc materialna dla osób potrzebujących, obecnie model ten został zmieniony na wzmacnianie postaw aktywnych, oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Było to możliwe dzięki rozwojowi różnego rodzaju usług dla różnych grup świadczeniobiorców, poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej. Działania te mają na celu nie tylko łagodzenie trudnej sytuacji bytowej mieszkańców, ale również usuwanie przyczyn i powodowanie by następne pokolenia z tych rodzin nie były podopiecznymi pomocy społecznej.

Cała społeczność naszej gminy ponosi współodpowiedzialność za kształtowanie bytu mieszkańców. Dlatego zostało zauważone wzrastające znaczenie problemów związanych ze zwalczaniem ubóstwa, socjalnych następstw bezrobocia jak również pomoc osobom starszym.

Wraz z rozwojem gospodarczym gminy następuje poprawa jakości życia mieszkańców związana z lepszym dostępem do opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, instytucji kultury i sportu oraz zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. W oparciu o

powyższe strategia została podzielona na grupy tematyczne: pomoc społeczna, ochrona zdrowia, rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych uzależnień.

Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej ukierunkowana jest na rozszerzenie i poprawę pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie i powiecie oraz instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej t.j. sądownictwo oświata i służba zdrowia.

Opracowana strategia stwarza podstawę do aktywnego kształtowania rzeczywistości, wychodzi naprzeciw dążeniom i aspiracjom mieszkańców gminy, tworzy fundament ożywienia społecznego i gospodarczego. Dla dobra wspólnoty treść tego dokumentu ma inspirować i motywować władze i mieszkańców do współpracy na rzecz gminy.

Sprecyzowanie najważniejszych problemów społecznych, oraz założone cele powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób, którym grozi wykluczenie społeczne i wykluczonym. Systematyzacja problemów doprowadzi do poprawy sytuacji bytowej osób najbardziej potrzebujących pomocy. Realizacja tego dokumentu pozwoli na zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w gminie, oraz zwiększy szanse na pozyskiwanie dodatkowych źródeł finansowych ze środków z budżetu państwa i funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Część I

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BRUDZEŃ DUŻY

I. 1. CHARAKTERYSTYKA GMINY BRUDZEŃ DUŻY

I. 1. 1. Położenie geograficzne i rys historyczny

Gmina Brudzeń Duży położona jest w województwie mazowieckim, w zachodniej części powiatu plockiego nad rzeką Wisłą, w odległości 20 km od miasta Płocka. Gmina jest malowniczo położona wzdłuż meandrującej rzeki Skrwy, aż do jej ujścia do Wisły na terenie Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego.

Powierzchnia gminy wynosi 162 km² i zamieszkuje ją 7824 osoby

Brudzeń Duży zlokalizowany jest na skrzyżowaniu trzech ważnych dróg, którymi można bezpośrednio dojechać do Płocka, Włocławka, Lipna, Torunia i Bydgoszczy

Gmina Brudzeń Duży położona jest na Ziemi Dobrzyńskiej (tereny znajdujące się na prawym brzegu Skrwy), która stanowiła dawniej zachodnią część Mazowsza, oraz na Ziemi Płockiej (tereny na lewym brzegu Skrwy). Ślady osadnictwa szacowane są na VI wiek naszej ery. Ewenementem są groby należące do kultury tzw. Amfor kulistych (ok. 2000 lat p.n.e.) odkryte w miejscowości Sikórz. Na terenie gminy znajduje się wiele grodzisk i cmentarzysk wczesnośredniowiecznych w większości zniszczonych. Siedziba władz gminy, miejscowości Brudzeń zaczęła być szerzej znana w XIV wieku w związku z tym, że urodził się tutaj Paweł Włodkowic. Gmina Brudzeń Duży jako jednostka administracyjna istniała już w XIX w. Przez wiele lat należała do powiatu lipnowskiego.

Gmina Brudzeń Duży graniczy od strony północno-zachodniej z gminą Tłuchowo powiatu lipnowskiego, północno-wschodniej z gminą Mochowo powiatu sierpeckiego, wschodniej z gminą Stara Biała, południowej rzeką Wisłą (a za nią z gminą Nowy Duninów), północnej z gminą Dobrzyń nad Wisłą.

Gmina Brudzeń Duży jest gminą rolniczą. Podzielona jest na 43 miejscowości składające się na 32 sołectwa.

Wykaz miejscowości na terenie gminy Brudzeń Duży i liczba mieszkańców na dzień 31.03.2006 r.

1. Biskupice	13
2. Bądkowo Jeziorne	121
3. Bądkowo Kościelne	225
4. Bądkowo Podlasie	40
5. Bądkowo Rochny	45
6. Bądkowo Rumunki	61

7. Bruzeń Duży	965
8. Brudzeń Mały	115
9. Cegielnia	105
10. Cierszewo	20
11. Główina	359
12. Gorzechowo	202
13. Izabelin	102
14. Janoszyce	75
15. Karwosieki Cholewice	198
16. Karwosieki Noskowice	103
17. Kłobukowo Patrze	36
18. Krzyżanowo	111
19. Lasotki	122
20. Łukoszyno Borki	91
21. Murzynowo	172
22. Myślibożyce	146
23. Nowe Karwosieki	149
24. Parzeń	369
25. Parzeń Janówek	76
26. Radotki	47
27. Rembielin	171
28. Robertowo	94
29. Rokicie	232
30. Siecień Rumunki	139
31. Siecień	753
32. Sikórz	874
33. Sobowo	383
34. Strupczewo Duże	151
35. Suchodół	149
36. Turza Mała	141
37. Turza Wielka	68
38. Uniejewo	107
39. Więclawice	187
40. Wincentowo	66

41. Winnica	63
42. Zdziembórz	44
43. Żerniki	134

I. 1. 2. Ludność

Tabela nr 1.

Struktura ludności w gminie Brudzeń Duży na tle powiatu

Wyszczególnienie	Ludność		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Powiat	107 900	53 400	54 600
Gmina Brudzeń Duży	7824	3950	3874

Ludność zamieszkała na terenie gminy stanowi 7,3% ludności zamieszkałej na terenie powiatu płockiego. Gęstość zaludnienia jest niższa od średniej powiatowej i średniej w województwie mazowieckim i wynosi 49 osób na 1 km². Największa ilość ludności mieszka w miejscowości Brudzeń Duży, co stanowi 11,93% ogółu ludności zameldowanej na terenie gminy Brudzeń Duży. Drugą co do wielkości jest miejscowość Sikórz

Tabela nr 2.

Struktura według wieku i płci - stan na dzień 31.03.2006 r.

Liczba mieszkańców ogółem	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
	M	K	M	K	M	K
7824	1041	950	2529	2163	380	761

W skali gminy w wieku poprodukcyjnym jest 761 kobiet i 380 mężczyzn. Dysproporcja ta wynika z wcześniejszego uprawnienia kobiet do wieku emerytalnego. W wieku produkcyjnym jest 2163 kobiet i 2529 mężczyzn (4692) co stanowi 59,96% ogółu mieszkańców. Osoby w wieku przedprodukcyjnym (1991) kobiety 950, mężczyźni 1041 stanowią 25,44% ogółu mieszkańców. Łącznie na terenie gminy mieszka 3950 mężczyzn i 3874 kobiety, na 100 mężczyzn przypada 98 kobiet.

I. 1. 3. Struktura gruntów

W Gminie Brudzeń Duży prowadzona jest wielokierunkowa produkcja rolna. Brak przemysłu i struktura użytkowania gruntów kwalifikuje gminę do typowo rolniczych.

Tabela nr.3.

Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Brudzeń Duży

Powierzchnia ogólna w ha	Użytki rolne w ha			Lasy (ha)	Pozostałe (ha)
	Razem	Grunty orne	Sady		
11 669,3	10 600,6	9 345,1	66,77	588,3	2 301,5

Rolnictwo w gminie Brudzeń Duży jest rozdrobnione. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi około 8,67ha. Gospodarstwa rolne mają charakter rodzinny, co oznacza, że produkcja w gospodarstwach indywidualnych opiera się głównie na pracy własnej użytkownika i jego najbliższej rodziny.

I. 1. 4. Szkolnictwo

Na terenie Gminy Brudzeń Duży znajduje się 6 publicznych szkół podstawowych i 2 publiczne gimnazja oraz 1 niepubliczne gimnazjum i 1 niższe seminarium duchowne Liceum ogólnokształcące w Sikorzu. W szkołach tych uczy się 1232 uczniów.

Tabela nr 4

Liczba uczniów w placówkach oświatowych stan na dzień 30.09.2005 r.

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów
1.	Szkoła Podstawowa w Brudzeniu	192
	W tym: szkoła podstawowa	166
	Oddział przedszkolny	26
2.	Szkoła Podstawowa w Głównie	40
	W tym: szkoła podstawowa	37
	Oddział przedszkolny	3
3.	Szkoła Podstawowa w Myśliborzycach	67
	W tym: szkoła podstawowa	58
	Oddział przedszkolny	9
4.	Szkoła Podstawowa w Siecieniu	194
	W tym: szkoła podstawowa	171
	Oddział przedszkolny	23
5.	Szkoła podstawowa w Sikorzu	182
	W tym: szkoła podstawowa	155
	Oddział przedszkolny	27
6.	Szkoła Podstawowa w Turzy Małej	43
	W tym: szkoła podstawowa	38
	Oddział przedszkolny	5
7.	Gimnazjum w Brudzeniu Dużym	172

8.	Gimnazjum w Siecieniu	138
9.	Niepubliczne Gimnazjum Katolickie im. bł A.J.Nowowiejskiego i bł bp. L. Wetmańskiego w Sikorzu	144
10.	Niższe Seminarium Duchowne Liceum Ogólnokształcące im. Św. Stanisława Kostki w Sikorzu	60
	Razem	1232

I. 1. 5. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Brudzeń Duży opieką społeczną zajmuje się Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brudzeniu Dużym, który został utworzony w dniu 30 marca 1999 r. przez Radę Gminy w Brudzeniu Dużym. Realizuje on swoje zadania poprzez trzy ośrodki zdrowia t.j.

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Brudzeniu Dużym,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Sikorzu,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Siecieniu.

SPZOZ w Brudzeniu Dużym z aparatury specjalistycznej posiada:

- aparaturę EKG,
- aparaturę USG.

Pacjenci mogą korzystać z usług medycznych świadczonych przez:

- 3 gabinety lekarzy pierwszego kontaktu,
- 2 gabinety stomatologiczne,
- 1 gabinet Poradnia „K”

W ośrodkach zdrowia pacjenci przyjmowani są w godzinach od 8.00 do 18.00 od poniedziałku do piątku, w pozostałe dni, oraz w godzinach nocnych w nagłych przypadkach pomocy udziela Pogotowie Ratunkowe w Płocku.

I. 1. 6. Budownictwo mieszkaniowe

Podstawową formą własności w budownictwie mieszkaniowym jest własność prywatna. Na terenie gminy przeważają prywatne budynki jednorodzinne. W skład mieszkaniowego zasobu Gminy Brudzeń Duży wchodzi budynki wolnostojące. Gmina dysponuje 32 lokalami mieszkalnymi w 9 budynkach znajdujących się na terenie całej gminy. Gmina nie dysponuje mieszkalnictwem socjalnym.

I. 1. 7. Kultura

Na terenie gminy Brudzeń Duży znajduje się Muzeum-pracownia Geografii Historyczno-Kulturowej przy Mazowieckim Obserwatorium Geograficznym im. Stanisława Murzynowskiego w Murzynowie.

W Brudzeniu Dużym działa Gminna Biblioteka Publiczna z filiami w Sikorzu i Siecieniu. Corocznie organizowane są dożynki gminne. Przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sobowie działa orkiestra dęta, która corocznie bierze udział w przeglądach orkiestr dętych, oraz swoją muzyką umila gminne uroczystości. Działalność kulturalna wśród młodzieży prowadzona jest również w szkołach podstawowych i gimnazjach poprzez wszelkiego rodzaju grupy recytatorskie, teatryki dla dzieci i młodzieży.

I. 1. 8. Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy Brudzeń Duży prowadzą swoją działalność:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej współpracujący z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Ochotnicze Straże Pożarne, których jest 10 jednostek;
- Kluby sportowe – Skrwa Brudzeń, Bobry Cierszewo, Wisła Główina Sobowo;
- Towarzystwo Przyjaciół Gminy Brudzeń Duży, które wydaje gazetkę „Brudzeń Zaprasza”.

I. 1. 9. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Problem gospodarki ściekowej na terenie gminy Brudzeń Duży jest jednym z ważniejszych problemów do rozwiązania i nie jest on pozostawiony sam w sobie. Obecnie znajduje się tylko jedna mechaniczno biologiczna oczyszczalnia ścieków w Brudzeniu Dużym. Przyjmuje ona 22,5 % ścieków wyprodukowanych przez mieszkańców gminy. Obecnie trwają przygotowania do budowy drugiej oczyszczalni ścieków w Siecieniu.

W zakresie usuwania odpadów teren gminy Brudzeń Duży obsługiwany jest przez firmy: „Remondis”, „SITA - PGK” i „Eko-Maz”, śmieci są wywożone na miejsce składowania według zawartych przez nich umów.

Prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów (makulatura, szkło, tworzywa sztuczne) pojemniki na selektywną zbiórkę ustawione są w miejscach publicznych przy Urzędzie Gminy, szkołach, oraz przystankach komunikacji publicznej. Ponadto każdy mieszkaniec posiadający kosz na śmieci na własne żądanie dostaje worki foliowe służące do segregacji odpadów. Obecnie około 50% mieszkańców posiada kosze na śmieci. Obowiązek

posiadania w każdym gospodarstwie domowym kosza na odpady nałożyła Uchwała nr XXXI/220/2006 Rady Gminy z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Brudzeń Duży.

I. 1. 10. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Brudzeń Duży jest zwodociągowana w 97,2% oznacza to, że wodociąg jest już doprowadzony do wszystkich miejscowości, jeżeli ktoś jeszcze nie ma doprowadzonego wodociągu to są to tylko pojedyncze zabudowania stojące w znacznych odległościach od osiedli. Stacje uzdatniania wody znajdują się w miejscowościach Siecień, Brudzeń Duży i Karwosieki Cholewice. Woda w wodociągach jest dobrej jakości.

Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna znajduje się w Brudzeniu Dużym.

I. 1. 11. Komunikacja i transport

Podstawowy układ dróg na terenie gminy tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogi wojewódzkie:

- nr.540 Sikórz - Bielsk (2,262km)
- nr.559 Płock-Brudzeń – Lipno (15,897 km)
- nr.562 Płock – Murzynowo – Włocławek (13,500 km)
- nr.555 Murzynowo – Srebrna (5,980 km)

Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie gminy wynosi 37,639 km

Drogi powiatowe:

- nr. 169 Sikórz – Mochowo (5,290 km)
- nr 177 Bądkowo – Rochny - Łukoszyn (6,790 km)
- nr. 178 Brudzeń Duży – Karwosieki – Proboszczewice (8,648 km)
- nr. 179 Brudzeń Duży – Dobrzyń n)Wisła (6,648 km)
- nr.182 Parzeń – Kamionki (,581 km)
- nr.184 Siecień – Gorzechowo – Strupczewo (8,239 km)
- nr.185 Rembielin – Myśliborzyce (2,515 km)

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 40,849 km będących w zarządzie Powiatowego Zarządu Dróg w Płocku.

Stan dróg wojewódzkich i powiatowych ocenia się jako średni, niektóre odcinki wymagają natychmiastowego remontu. Wójt gminy winien wnioskować o włączenie ich do planów

inwestycyjnych Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie i Powiatowego Zarządu Dróg w Płocku..

W 2006 r. planowana jest budowa ronda w Sikorzu i Brudzeniu Dużym co na pewno poprawi bezpieczeństwo na drodze nr.559.

Gmina zarządza drogami o długości 111 km w tym 14,020 to drogi o nawierzchni utwardzonej w następujących miejscowościach

Cegielnia -	1,027 km
Bądkowo Kościelne-	1,350 km
Sobowo – Główina -	3,710 km
Rokicie – Gorzechowo	2,919 km
Krzyżanowo -	3,664 km:
Sikórz -	0,850 km
Brudzeń Duży -	0,500 km
Razem -	14,020 km

Ogólny stan dróg ocenia się jako dobry. W planach na lata 2006 – 2015 planuje się środki na dalszą modernizację dróg gminnych z wykorzystaniem środków pomocowych z Unii Europejskiej. Nasycenie połączeń komunikacyjnych uznać należy za zadowalające. Transport na terenie gminy odbywa się za pomocą prywatnych środków transportu, oraz komunikacji publicznej prowadzonej przez Komunikację Miejską z Płocka. Autobusy tego przedsiębiorstwa obsługują linię nr.5 z Płocka do Murzynowa, nr.17 z Płocka do Brudzenia. Ponadto pasażerowie przewożeni są autobusami Państwowej Komunikacji Samochodowej.

I. 1.12. Sieć energetyczna

Na terenie Gminy Brudzeń Duży występuje sieć niskiego napięcia oraz średniego napięcia - 15 KV.

Obecnie zbilansowane potrzeby gminy na energię elektryczną są zabezpieczane z istniejącego systemu energetycznego.

I. 1. 13. Gospodarka

W Urzędzie Gminy w Brudzeniu Dużym do ewidencji działalności gospodarczej według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. zarejestrowanych było 208 podmiotów, w tym:

Tabela nr 5

Podmioty gospodarcze Gminy Brudzeń Duży

Wyszczególnienie	ilość
Przetwórstwo mięsa – masarnia	1

Przetwórstwo rolno-spożywcze (piekarnie)	1
Produkcja tworzyw sztucznych i materiałów z tworzyw sztucznych	3
Handel artykułami do produkcji rolnej i materiałami budowlanymi	2
Usługi ogólnobudowlane	33
Usługi transportowe	36
Mechanika pojazdowa (auto-naprawa)	8
Usługi fryzjersko-kosmetyczne	6
Stacje paliw	3
Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego	1
Mechanika i naprawa maszyn i urządzeń rolniczych	5
Usługi gastronomiczne (restauracje i bary)	5
Usługi elektryczno-spawalnice	5
Handel obwoźny	9
Ośrodek szkolenia kierowców	2
Handel artykułami spożywczo-przemysłowymi	32
Apteki	2
Handel pozostały	29
Usługi pozostałe	25
ogółem	208

Ważniejsze podmioty gospodarcze na terenie gminy:

1. „Skoltrak” Zakład przemysłu drzewnego w Sikorzu;
2. Pralnia wodna – Krystyna Wysocka , Siecień;
3. ZPH i U „Kryzysek” w Krzyżanowie;
4. Zakład Transportu i Sprzętu Ciężkiego „Trans – Kop”, Siecień;
5. Zakład Produkcyjny „Drewnopol”, Parzeń;
6. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „ROLMEX”, Brudzeń Duży;
7. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „POLIMER”, Karwosieki Noskowiec;
8. Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „SŁAW – TOM”, Brudzeń Duży;
9. Zakład Transportowo-Budowlany, Sławomir Sulkowski, Siecień;
10. Piekarnia, Henryk Kraśniewski, Brudzeń Duży;
11. Ośrodek Szkolenia Kierowców – Wiesław Zyzner, Brudzeń Duży.

I. 1. 14. Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym jest jednostką organizacyjną Gminy Brudzeń Duży. Terenem jego działania jest obszar gminy. Kadre Ośrodka stanowi 7 osób w tym: kierownik, 2 starszych pracowników socjalnych, 2 pracowników socjalnych, 1 pracownik do obsługi świadczeń rodzinnych i księgowa.

Dla realizacji zadań ustawowych przez pracowników socjalnych teren gminy został podzielony na trzy rejony opiekuńcze, do których przynależą następujące miejscowości:

Tabela nr 6.

Rejony pracy socjalnej GOPS Brudzeń Duży

I Rejon pracy socjalnej	II Rejon pracy socjalnej	III Rejon pracy socjalnej
Brudzeń Duży	Bądkowo Rochy	Biskupice
Brudzeń Mały	Bądkowo Podlasie	Cierszewo
Bądkowo Kościelne	Cegielnia	Gorzechowo
Bądkowo Jeziorne	Janoszyce	Lasotki
Główina	Parzeń	Radotki
Sobowo	Parzeń Janówek	Robertowo
Kłobukowo Patrze	Łukoszyno Borki	Rembielin
Bądkowo Rumunki	Sikórz	Rokicie
Turza Mała	Suchodół	Murzynowo
Turza Wielka	Krzyżanowo	Myśliborzyce
Izabelin	Karwosieki Noskowice	Siecień
Wincentowo	Karwosieki Cholewice	Siecień Rumunki
Zdziembórz	Nowe Karwosieki	Strupczewo
	Winnica	Uniejewo
		Więclawice
		Żerniki

Podział na rejony pracy socjalnej ułatwia organizację pracy i daje pozytywne efekty. Pracownicy mają stały kontakt ze środowiskiem, co ułatwia właściwą diagnozę i skuteczne rozwiązywanie problemów w środowisku.

I. 2. PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY BRUDZEŃ DUŻY

Codziennemu życiu towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenie. Zmuszają one część społeczeństwa do szukania różnych form pomocy i korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba rodzin korzystających z pomocy ośrodka w latach 2003 - 2005 przedstawia się następująco:

Tabela nr 7.

Rodziny objęte pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	415	387	385

Liczba osób w rodzinie	1655	1483	1400
------------------------	------	------	------

Najczęstszymi przesłankami kwalifikującymi do udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym są:

- Ubóstwo;
- Bezrobocie;
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w szczególności w rodzinach wielodzietnych i niepełnych;
- Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba;
- Potrzeba ochrony macierzyństwa;
- Alkoholizm.

W rodzinach świadczeniobiorców oprócz ubóstwa skumulowane jest wiele innych problemów życiowych, które stanowią o jej usytuowaniu w hierarchii społecznej, a nawet przesądzą o jej dalszym losie i losie potomstwa. Przy udzielaniu pomocy niezbędnym jest współdziałanie klienta w rozwiązywaniu jego trudnej sytuacji. Zmusza to osoby ubiegające się o pomoc do zmiany postawy z biernej i roszczeniowej na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów z którymi nie potrafili sobie poradzić. Powody dla których została przyznana pomoc przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8.

Powody udzielenia pomocy przez GOPS Brudzeń Duży w latach 2003 – 2005

Powody trudnej sytuacji życiowej	Lata		
	/Liczba rodzin/		
	2003	2004	2005
Ubóstwo	233	342	320
Bezdomność	0	1	8
Bezrobocie	204	285	262
Niepełnosprawność	99	89	98
Długotrwała lub ciężka choroba	79	113	106
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	20	5
Bezradność w sprawach opiek-wychow.i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	81	89	82
W tym:			
- rodziny niepełne	27	39	42
- rodziny wielodzietne	50	58	42
Alkoholizm	15	20	17
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	5	4

I. 2. 1. Ubóstwo

Ubóstwo określa stan, w którym jednostce lub grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” poza wyżywieniem takie potrzeby jak: ubranie, leczenie, opłaty bytowe rodziny, uzyskanie wykształcenia.

Ubóstwo jest głównym powodem i jednocześnie najważniejszą przesłanką przyznawania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zjawisko to ma wiele przyczyn, które nie zawsze daje się jasno wyodrębnić. Może ono być wywołane bezrobociem, niepełnosprawnością ale także biernością życiową i brakiem odpowiedzialności za siebie i własną rodzinę. Wczesne wykrywanie i docieranie do rodziny czy osób znajdujących się na skraju ubóstwa oraz intensywna praca socjalna przyczynia się do zapobiegania utrwalaniu się postaw bierności bądź roszczeniowości.

Tabela nr 9

Pomoc osobom dotkniętym ubóstwem w latach 2003 – 2005.

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	233	342	320
Liczba osób w rodzinach	1009	1350	1244

Ubóstwo rodzin dotyka najbardziej dzieci. Przejawem tego jest niedożywienie dzieci i młodzieży. Brak dostatecznej ilości pokarmu zarówno pod względem ilościowym jak i w odpowiednim asortymencie poszczególnych produktów potrzebnych do prawidłowej budowy młodego organizmu szczególnie niekorzystnie odbija się na stanie zdrowia i sprawności dzieci w wieku szkolnym. Dlatego też ośrodek koordynuje dożywianie na terenie gminy.

Tabela nr 10

Pomoc w formie dożywiania dzieci w latach 2003 – 2005.

Rok	2003	2004	2005
Liczba dzieci	321	326	363
Liczba posiłków	37281	28454	47900

I. 2. 2. Bezrobocie

Bezrobocie jest w gminie Brudzeń Duży zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne, które powoduje są trudne do oszacowania. Pojawia się na szeroką skalę degradacja nie tylko bezrobotnych ale także ich rodzin. Strata pracy, przejście na zasiłek oraz jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi jego konsekwencjami.

Tabela nr 11.

Liczba bezrobotnych w gminie Brudzeń Duży

Rok	Liczba bezrobotnych	
	ogółem	W tym kobiet
Stan na dzień 31.12.1999 r.	558	328
Stan na dzień 31.12.2000 r.	694	398
Stan na dzień 31.12.2001 r.	823	438
Stan na dzień 31.12.2002 r.	900	459
Stan na dzień 31.12.2003 r.	886	452
Stan na dzień 31.12.2004 r.	838	462
Stan na dzień 31.12.2005 r.	833	465
Stan na dzień 30.06.2006 r.	734	427

Podjęmowane kroki poprzez struktury państwa mające na celu przeciwdziałanie bezrobociu jak: roboty publiczne, prace interwencyjne, staże absolwenckie, prace społecznie użyteczne w małym stopniu rozwiązują problem bezrobocia.

Z terenu gminy Brudzeń Duży na dzień 31.12.2003 r. osoby bezrobotne wg wykształcenia przedstawiają się następująco:

Tabela nr 12.

Struktura wykształcenia bezrobotnych w gminie Brudzeń Duży na tle powiatu plockiego
(stan na dzień 31.12.2003 r.)

	Wykształcenie				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i niższe
Powiat (ogółem)	286	2232	621	4445	6372
W tym Kobiety	218	1482	516	2023	5030
Gmina (ogółem)	21	168	26	313	886
W tym kobiety	16	122	22	161	131

Bezrobocie zakłóca klimat życia rodzinnego. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację zamierzeń i planów życiowych. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie egzystencji własnej rodziny. Brak pracy ma

negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny. Powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę i rozszerza sferę ubóstwa. Dla podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym dotkniętych bezrobociem dużym problemem są należności za opłaty mieszkaniowe (energia elektryczna i opał). Bezrobotni korzystający z pomocy społecznej GOPSu stosują ostrzejszy rygor oszczędnościowy mniej wydając na żywność, odzież, płatne usługi, przejazdy. Trudna sytuacja finansowa gospodarstw domowych dotkniętych bezrobociem wymusza także ograniczenie wydatków na kształcenie dzieci.

Bezrobocie naraża rodzinę na szereg niedogodności, rezygnację z wielu ważnych potrzeb, niewłaściwe kształtowanie osobowości jej członków. Praca zawodowa wyznacza bowiem postawy i zachowania dzieci, system stosowanych przez nie ocen, kontakty ze środowiskiem rówieśniczym. Dążenia dzieci i młodzieży są silnie związane z pozycją zawodową rodziców a otaczająca rzeczywistość postrzegana jest przez pryzmat ich pracy zawodowej. Zmiany w statusie zawodowym choćby jednego z rodziców nie pozostają bez wpływu na dokonywaną przez młodych ludzi ocenę rzeczywistości oraz ich własnej pozycji. Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak: nadużywanie alkoholu, kradzież, oszustwa.

Głębokość zmian w rodzinie spowodowanych bezrobociem zależy w dużej mierze od struktury rodziny, jej fazy rozwoju, statusu społecznego, stanu zagospodarowania materialnego, kondycji zawodowej członków rodziny oraz środowiska lokalnego. Bezrobocie rodziców dla dzieci i młodzieży kończącej pewien etap edukacji niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżenie ich aspiracji edukacyjnych, zahamowanie rozwijania ich uzdolnień w drodze dalszej nauki. Z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. To wszystko odbija się silnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu i wartościowaniu zjawisk i osób.

Tabela nr 13

Rodziny korzystające z pomocy GOPS z powodu bezrobocia

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	204	285	262
Liczba osób w rodzinie	845	1101	1006

I. 2. 3. Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba

Niepełnosprawność człowieka uważana jest za szczególnie istotny problem społeczny. Znaczenie tego problemu wynika z rozmiaru i powszechności występowania

niepełnosprawności w populacji a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym.

To, co odróżnia osoby niepełnosprawne od innych ludzi, to tylko i wyłącznie ich niepełnosprawność. Osoby takie spotyka się codziennie w każdym środowisku społecznym.

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwale lub okresowe utrudnienia, ogranicza bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

W celu integracji rodzin organizowane są spotkania integracyjne, których założeniem jest popularyzacja kultury i rekreacji wśród „sprawnych inaczej”, stworzenia osobom niepełnosprawnym możliwości nawiązania przyjaźni, demonstracja odwagi przez indywidualne występy, przeżywanie radości z uzewnętrznieniem swoich możliwości i umiejętności poprzez gry i zabawy, osiągnięcie satysfakcji z uzyskanych wyników z udziału w spotkaniach, dostarczanie niezapomnianych wrażeń, emocji i wzruszeń.

Tabela nr 14.

Pomoc udzielona z uwagi na niepełnosprawność

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	99	89	98
Liczba osób w rodzinie	354	329	320

Tabela nr 15.

Pomoc dla rodzin dotkniętych długotrwałą chorobą

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	79	113	106
Liczba osób w rodzinie	292	380	293

Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nie instytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do ich potrzeb. Wzmocnienia wymaga sama rodzina, bo ona zapewnia w sposób ciągły i wszechstronny możliwości poznawania uczucia miłości, potrzeby wolności. To rodzina niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym z natury broni godności, podmiotowości prawnej swych członków.

Tabela nr 16.

Pomoc udzielona w formie usług opiekuńczych.

Rok	2003	2004	2005
Ilość osób korzystających z usług opiekuńczych	2	2	3

Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu umożliwiającego komunikowanie się, samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużą przeszkodą są także problemy architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale także uniemożliwiają uczestnictwo tych osób w normalnym życiu.

Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

Na terenie gminy Brudzeń Duży nie działają Warsztaty Terapii Zajęciowej. Mieszkańcy gminy z tej formy terapii korzystają w Płocku. Obecnie korzystają 3 osoby. Ośmioro dzieci z terenu gminy uczy się w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Płocku.

I. 2. 4. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Grupę klientów pomocy społecznej stanowią osoby zwolnione z zakładów karnych. Pomoc przyznawana tym osobom przedstawia się następująco:

Tabela nr 17.**Pomoc dla osób po zwolnieniu z zakładu karnego**

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	2	5	4
Liczba osób w rodzinie	13	11	22

Łamanie norm prawnych pociąga za sobą sankcję karną. W celu przeciwdziałania pogłębianiu się zjawiska izolacji osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze w roku 2000 zostało zawarte Porozumienie pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie zasad współpracy w zakresie organizacji pomocy na rzecz osób zwalnianych z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz rodzin osób pozbawionych wolności. Podstawowym elementem współpracy jest przysyłanie przez administrację zakładu karnego właściwemu ośrodkowi pomocy społecznej informacji o potrzebie udzielenia pomocy po zwolnieniu z zakładu karnego.

Społeczeństwo jest zaniepokojone falą wzrastającej przestępczości. Mając na celu pomoc tej grupie klientów podejmujemy działania z wieloma instytucjami.

I. 2. 5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Kolejną przesłanką, która dominuje wśród problemów pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Znaczna część osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym to osoby, które cechuje niezaradność w opiece i wychowaniu dzieci oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym nieracjonalne gospodarowanie budżetem domowym.

Dysfunkcjami współistniejącymi w bezradności są: niedojrzałość emocjonalna rodziców, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym ujawniające się w postaci zachowań agresywnych, buntowniczych przejawiająca się łamaniem przez dzieci i młodzież panujących obyczajów i norm.

Tabela nr 18.

Pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	81	89	82
Liczba osób w rodzinie	469	493	435

Tabela nr 19.

Pomoc udzielona w formie pracy socjalnej.

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	279	319	316
Liczba osób w rodzinie	1124	1151	1174

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym nawiązuje ono pierwsze kontakty, uczy się wzajemnych relacji i zachowań z członkami swojej rodziny i zdobywa pierwsze doświadczenia w życiu społecznym. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i struktura środowiska w którym żyje. Zaburzona struktura rodziny często spotykana wśród świadczeniobiorców ośrodka niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka i jego relacje z rodziną. Rodziny klientów

ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą niestabilizowanych formalnie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów. Często występuje w takich rodzinach przemoc skierowana na partnera lub dzieci.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci miłością i uwagą. Rodziny te często żyją w takich społeczeństwach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców.

Wielokrotnie dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są „same sobie”, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, często pojawiają się u nich problemy szkolne. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub resocjalizacyjnych a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych. Obecnie w placówkach z terenu naszej gminy przebywa 6 dzieci, natomiast w rodzinach zastępczych 3 dzieci.

I. 2. 6. Alkoholizm

Nadużywanie alkoholu stanowi jeden z najpoważniejszych problemów jako rozmiar i niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród podopiecznych pomocy społecznej. Dużą grupę dysfunkcyjną obejmowaną pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią osoby nadużywające alkoholu.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat. Niepokojącym staje się fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżania wieku pierwszego z nim kontaktu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne oraz wchodzenie w konflikt z prawem. Zjawisku nadużywania alkoholu często towarzyszy zjawisko przemocy psychicznej i fizycznej stosowanej zarówno wobec dorosłych jak i dzieci. Praca z zaburzonymi klientami GOPS jest bardzo trudna, długotrwała i często nie przynosząca pożądanych efektów. Pomocą w pracy z alkoholikami

pracownikom socjalnym przychodzą członkowie GKRPA oraz Poradnia Uzależnień w Płocku, Kuratorzy Sądowi oraz Policja. W celu usprawnienia pomocy rodzinom, w których występuje przemoc pracownicy socjalni i policja stosują procedurę niebieskich kart.

Tabela nr 20.

Osoby uzależnione od alkoholu objęte pomocą GOPS w Brudzeniu Dużym.

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	15	20	17
Liczba osób w rodzinie	84	80	58

Najważniejsze problemy występujące w Gminie Brudzeń Duży wynikające z nadużywania alkoholu

1. Degradacja osób i rodzin uzależnionych od alkoholu;
2. Uzależnienia jako zależność przyczynowo-skutkowa między bezrobociem, ubóstwem i uzależnieniem;
3. Obniżenie się wieku inicjacji alkoholowej;
4. Zwiększenie częstotliwości sięgania po alkohol i narkotyki przez dzieci i młodzież szkolną;
5. Niewystarczająca wiedza dorosłych dotycząca problemów uzależnień, miejsc i sposobów szukania pomocy;
6. Występowanie przemocy domowej w rodzinie z problemem alkoholowym;
7. Przestępstwa i wykroczenia popełniane przez osoby nietrzeźwe;
8. Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych;
9. Brak wystarczającej liczby specjalistów do pracy w zakresie problemów alkoholowych.

Tabela nr 21.

Stan problemów alkoholowych na terenie Gminy Brudzeń Duży

Rok	2003	2004	2005
Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	39	35	38
Ilość wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	6	6	0
Liczba osób z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	15	63	53
Ilość osób dotkniętych przemocą w rodzinie z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	3	15	12

I. 2. 7. Bezdomność

Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej stanowiącej zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju osób i rodzin nią dotkniętych. Na terenie gminy występują sporadyczne przypadki bezdomności. W tym zakresie ośrodek współpracuje z Noclegownią dla Bezdomnych Mężczyzn w Płocku oraz z Noclegownią dla Kobiet przy PKPS w Płocku, gdzie udzielana jest pomoc w postaci schronienia dla bezdomnych.

Tabela nr 22

Pomoc udzielona bezdomnym przez GOPS

Rok	2003	2004	2005
Liczba rodzin	0	3	8
Liczba osób w rodzinie	0	5	18

I. 2. 8. Narkomania

Termin narkomania obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, lecz także posługiwanie się substancjami psychoaktywnymi. Problem ten na terenie gminy w latach ubiegłych nie był sygnalizowany. Obecnie o istnieniu tego problemu w gminie zgłaszają szkoły i policja. Narkomania jest problemem ukrytym, oficjalnie osoby korzystające z pomocy społecznej nie przyznają się o istnieniu w ich rodzinie problemu narkomanii.

I. 3. MAPA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BRUDZŃ DUŻY

Dla zobrazowania i zdiagnozowania problemów społecznych gminy GOPS zasięgnął informacji z Policji, ze szkół, organizacji pozarządowych, służby zdrowia i Urzędu Pracy dotyczących najczęstszych problemów z jakimi stykają się w/w instytucje i organizacje. Do najczęściej wymienionych problemów należą:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- alkoholizm,
- chuligaństwo,
- kradzieże,
- włamania,
- rozboje.

Powyższe instytucje w ramach swoich statutowych zadań podejmują również liczne próby przeciwdziałania tym niekorzystnym zjawiskom społecznym. Rozwiązanie tych problemów widzą poprzez:

- zintegrowane działanie tych organizacji,
- organizowanie różnych form pracy: roboty publiczne, interwencyjne, staże,
- organizowanie młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie zajęć i turniejów sportowych,
- patrolowaniem najbardziej zagrożonych przestępczością miejsc,
- stworzenie warunków kształcenia większej liczbie dzieci z rodzin ubogich,
- kontynuacja i wdrażanie nowych programów profilaktyki uzależnień,
- zwiększenie nakładów finansowych na oświatę, zdrowie, pomoc społeczną i sport.

I. 4. ANALIZA SWOT

Podstawą do określenia celów strategicznych była analiza SWOT pozwalająca określić słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia w uwarunkowaniach ekonomicznych, społecznych, politycznych.

I. 4. 1. Analiza SWOT – pomoc społeczna

Silne strony	Słabe strony
- dobre przygotowanie oraz doświadczenie zawodowe pracowników pomocy społecznej , - współpraca pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, - współpraca z pracodawcami, - umiejętne dysponowanie posiadanymi środkami, - dobry kontakt z rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, - znajomość lokalnego środowiska i jego potrzeb, - otwarcie na zmiany, - współpraca z organizacjami rządowymi i pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka, rodziny, osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie, - umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych, - rozeznanie środowiska.	- warunki lokalowe, - brak płynności finansowej, - sztywny podział środków na określone zadania, - zbyt mało kadry pracowniczej, - stereotypy, - brak mieszkań socjalnych, -brak jadalni, - brak poradnictwa specjalistycznego (psycholog, terapeuta rodzinny), - brak radcy prawnego zajmującego się problemami pomocy społecznej, - brak wykwalifikowanego pracownika, który zajmowałby się pisaniem projektów i pozyskiwaniem środków finansowych, - brak wsparcia psychologicznego dla pracowników socjalnych.

szanse	zagrożenia
- nowe źródła finansowania np. Europejski Fundusz Społeczny, - współpraca między jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi, - środki pomocowe z PFRON, - wzrost aktywności społeczeństwa, - wykorzystanie wolontariatu do działań w sferze pomocy społecznej, - stabilne, spójne przepisy, - stworzenie miejsc pracy, - szkolenia, - profilaktyka.	- zbyt małe środki finansowe na funkcjonowanie pomocy społecznej, - brak stabilnych przepisów administracyjno-prawnych dotyczących pomocy społecznej, - niepewność finansowa, - ubożenie społeczeństwa, - przestępczość, - uzależnienia, - choroby społeczne, - brak miejsc pracy, - likwidacja stanowisk i zakładów pracy, - wzrost liczby osób niepełnosprawnych.

Część II

GMINNA STRATEGIA INTEGRACJI I POLITYKI SPOŁECZNEJ

II. 1. ZASADY OGÓLNE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

II. 1. 1. Zadania pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,

- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnianie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnianie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnianie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należą:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,

- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłóską żywnościową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

II. 1. 2. Budżet

Bieżące funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewniają środki finansowe z budżetu gminy i państwa.

II. 2. POMOC NA RZECZ RODZIN I ŚRODOWISK DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM BEZROBOCIA

1. Cel strategiczny

Celem planowanych działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym jest wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia. Adresatem programu są osoby bezrobotne z terenu gminy, które są klientami ośrodka pomocy społecznej i wykazują aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

2. Podstawowe założenia strategii

- 1) Budowanie sieci współpracy między instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia (Powiatowy Urząd Pracy).
- 2) Przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej.
- 3) Rozwiązywanie problemu bezrobocia systemowo, z uwzględnieniem pomocy dla rodziny bezrobotnego.

- 4) Udzielanie pomocy finansowej i zróżnicowanie form pomocy adresowanych do bezrobotnego zgodnie z zasadą indywidualizacji procesu pomagania.
- 5) Środki finansowe na pomoc materialną będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym stanowić będą ważny instrument służący kształtowaniu pożądanych postaw i zachowań bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.
- 6) Kontrakty określające zasady współdziałania będą podstawą pracy z bezrobotnym klientem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym.
- 7) Organizowanie lokalnej giełdy pracy dla osób bezrobotnych, długotrwale korzystających z pomocy społecznej.
- 8) Koordynatorami działań na rzecz bezrobotnych będą pracownicy socjalni.

3. Kierunki działania

- 1) Działania podejmowane w celu mobilizowania osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielnienia się.

W ramach tych działań podstawą pomocy stanie się kontrakt zawierany między bezrobotnym a ośrodkiem pomocy społecznej określający zasady współpracy oraz cele, do których należy zmierzać i uzależniać przyznanie pomocy finansowej od zaangażowania bezrobotnego w poszukiwanie zatrudnienia.

Innym wzmocnieniem aktywnej postawy będzie współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Płocku w sprawie prac interwencyjnych i robót publicznych oraz przygotowania zawodowego i odbywania stażu z Powiatowego Urzędu Pracy dla najbardziej aktywnych podopiecznych.

- 2) Działania podejmowane w celu redukcji psychospołecznych skutków bezrobocia.

W zakresie tych działań planowane jest przeznaczenie środków finansowych, którymi dysponuje ośrodek, w pierwszej kolejności na ochronę dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców. Priorytetem stanie się więc zapewnienie dzieciom:

- w miarę możliwości i posiadanego zaplecza dożywiania dzieci w szkole,
- podstawowego wyposażenia do szkoły,
- możliwości uczestnictwa w zajęciach świetlic profilaktycznych,
- w okresie wakacyjnym wypoczynku.

Pomoc dla bezrobotnych nie może się ograniczać jedynie do świadczeń finansowych. Konieczne jest także prowadzenie intensywnej pracy socjalnej, której celem będzie kształtowanie u bezrobotnych odpowiedzialności za swój los i umiejętności przystosowania

się do samodzielnego życia w obecnej rzeczywistości. Ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia gospodarstwa domowego w nowej sytuacji, racjonalnego gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi oraz planowanie najbliższej przyszłości własnej rodziny. Doprowadzenie do podjęcia pracy przez bezrobotnego.

3) Działania mające na celu zwiększenie skuteczności funkcji informacyjnej sprawowanej zarówno przez urząd pracy, jak i ośrodek pomocy społecznej dla osób bezrobotnych.

Właściwie przekazana informacja oraz wyjaśnienie bezrobotnemu jego sytuacji prawnej, uprawnień oraz warunków uzyskania określonych świadczeń, powoduje redukowanie postaw roszczeniowych wśród klientów, daje podstawy do budowania w nich poczucia bezpieczeństwa, a także ułatwia im planowanie swoich działań.

4) Inne działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb mające na celu pomoc osobom bezrobotnym.

4. Podmioty realizacji strategii

W realizacji przedsięwzięć wynikających ze strategii zaangażowane będą następujące instytucje:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym
- Powiatowy Urząd Pracy w Płocku
- Urząd i Rada Gminy w Brudzeniu Dużym
- Gminne Centrum Informacji

II. 3. POMOC NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, DŁUGOTRWALE LUB CIĘŻKO CHORYCH

1. Cel strategiczny

Celem strategicznym jest udzielanie wszechstronnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem niepełnosprawności oraz długotrwałej, ciężkiej choroby.

2. Podstawowe założenia strategii

- 1) Doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym i chorym.
- 2) Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
- 3) Pozostawienie osób niepełnosprawnych i starszych jak najdłużej w środowisku zamieszkania

- 4) Poprawa oferty świadczonych usług poprzez jej wzbogacenie i podniesienie poziomu usług
- 5) Współpraca ze służbą zdrowia oraz z innymi instytucjami znającymi problem niepełnosprawności i długotrwałej choroby i podejmowanie kompleksowych działań.
- 6) Udzielanie pomocy finansowej w miarę posiadanych środków.

3. Kierunki działania

- 1) Udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym i chorym w działaniach mających na celu poprawę jakości życia i efektywne radzenie sobie ze stresem.
Możliwość skorzystania z pomocy prawnika i psychologa, informowanie o zrzeszaniu się osób niepełnosprawnych, przyznawanie dofinansowania na likwidację barier architektonicznych.
- 2) Stałe poradnictwo dla osób niepełnosprawnych.
Informowanie osób o możliwościach skorzystania z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mieszczącego się przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku oraz o istniejącej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
- 3) Uświadamianie społeczności lokalnej i władzom samorządowym skali problemu niepełnosprawności. Integrowanie społeczności lokalnej, pobudzanie świadomości społecznej.
- 4) Udzielanie pomocy finansowej, m.in. w celu likwidacji barier architektonicznych,
- 5) Pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny.
- 6) Uczestnictwo w spotkaniach integracyjnych.
- 7) Współpraca w umieszczaniu podopiecznych w Hospicjum w Płocku
- 8) Doskonalenie kadry zawodowej w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych.
- 9) Opracowywanie w miarę potrzeb programów w zakresie niepełnosprawności.
- 10) Zabezpieczenie pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 11) W miarę potrzeb podejmowanie innych inicjatyw i działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. Podmioty realizacji

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku
- Urząd i Rada Gminy w Brudzeniu Dużym
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych
- Hospicjum w Płocku

- Ośrodki Zdrowia w Brudzeniu Dużym, Sikorzu i Siecieniu

II. 4. POMOC NA RZECZ RODZIN, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

1. Cel strategiczny

Celem strategicznym jest zlikwidowanie i zapobieganie bezradności oraz wprowadzenie prawidłowego wzorca funkcjonowania rodziny.

2. Podstawowe założenia strategii

- 1) Pomoc rodzinom w przywracaniu ich prawidłowego funkcjonowania i zapobieganie jej rozpadowi.
- 2) Udzielanie pomocy finansowej na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.
- 3) Zawieranie kontraktów socjalnych określających zasady współpracy z rodziną.

3. Kierunki działania

- 1) Pracownik socjalny opracowuje plan pracy z rodziną w celu wyjścia rodziny z sytuacji kryzysowej.

Pomoc w odbudowywaniu utraconych ról, umiejętności i wartości, takich jak: więź rodzinna, poczucie bezpieczeństwa, optymizm i wiara, że istnieje wiele realnych możliwości pokonania kryzysu.

- 2) Warunkowanie pomocy poprzez zawieranie kontraktów.

Uświadomienie klientom, że to oni są odpowiedzialni za rozwiązanie swojego problemu, a zadaniem pracownika jest stymulowanie i wspieranie podejmowanych przez nich działań. Pracownik socjalny podpisuje kontrakt dotyczący współpracy klienta z pracownikiem.

- 3) Współpraca pracowników socjalnych ze szkołą, pedagogiem szkolnym, w zakresie problemów w nauce, problemów bytowych, problemów wychowawczych.
- 4) Kontakt z sądem, kuratorami sądowymi i społecznymi nadzorującymi funkcjonowanie rodzin z dysfunkcją.
- 5) Kontakt z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Płocku
- 6) Pomoc na rzecz dzieci:
 - pomoc finansowa i w naturze,
 - dożywianie dzieci,
 - organizowanie wypoczynku,

- uczestnictwo w zajęciach profilaktycznych.

- stypendia

7) Pomoc na rzecz rodzin:

- pomoc finansowa z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji rodziny,

- pomoc w naturze,

- praca socjalna.

8) Opracowywanie programów w miarę potrzeb na rzecz społeczności lokalnej.

9) Doskonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby potrzebujące. Stworzenie takiej informacji umożliwi między innymi współpracę z innymi instytucjami pomocowymi, a także wypracowanie wspólnych działań.

10) Specjalizacja pracowników socjalnych, która pozwoli na kompleksową i profesjonalną pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.

11) Budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ofiar przemocy i wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

4. Podmioty realizacji

W realizację strategii zaangażowane będą następujące instytucje :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Płocku

- Sąd : Sędziowie i Kuratorzy Rodzinni

- Domy Dziecka

- PCPR w Płocku

- Caritas w Płocku

- Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Płocku

- Policja

- Dyrektorzy szkół

II. 5. POMOC NA RZECZ RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ

1. Cel strategiczny

Wyeliminowanie z rodzin uzależnień poprzez współpracę z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez doskonalenie form pracy z tymi osobami w celu ich mobilizacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz ochrona dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców.

2. Podstawowe założenia strategii

- 1) Wielokierunkowa, kompleksowa pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom.
- 2) Kreowanie i propagowanie modelu trzeźwego stylu życia.
- 3) Umożliwienie świadomego wyboru trzeźwego życia przez dzieci, młodzież i dorosłych.
- 4) Zawieranie kontraktów przez pracowników socjalnych z osobami uzależnionymi, które mają na celu przerwanie procesu degradacji tych osób.

3. Kierunki działania

- 1) Motywowanie osób mających problem z alkoholem do leczenia odwykowego.
- 2) Udzielanie informacji o możliwościach uzyskania profesjonalnej pomocy w innego rodzaju placówkach.
- 3) Zaspokajaniu potrzeb socjalnych dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez opłacanie dożywiania w szkole, wyposażenia w niezbędne artykuły szkolne i odzież, opłacanie wypoczynku w okresie letnim i zimowym i innych, według potrzeb;
- 4) Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brudzeniu Dużym oraz z innymi instytucjami zajmującymi się problemami uzależnień (placówki odwykowe, grupy pomocowe, kuratorzy sądowi, poradnie, placówki oświatowe).
- 5) Szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie doskonalenia pracy z rodziną, w której występuje problem uzależnień.
- 6) Opracowywanie, w miarę potrzeb, programów w tym zakresie.

4. Podmioty realizacji

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brudzeniu Dużym
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Płocku
- Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu Gostynin Zalesie
- MONAR w Płocku

II. 6. POMOC SKIEROWANA DO BEZDOMNYCH

1. Cel strategiczny

Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności , powrót do społeczeństwa oraz pomoc rzeczowa osobom bezdomnym z terenu gminy.

2. Podstawowe założenia strategii

- 1) W przypadku pojawienia się bezdomnych zawieranie kontraktów przez pracowników socjalnych z tymi osobami.
- 2) Wielokierunkowa, kompleksowa pomoc osobom bezdomnym

3. Kierunki działania

- 1) Współpraca z Domem dla Bezdomnych Mężczyzn i Schroniskiem dla kobiet w Płocku
- 2) Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi bezdomnością . Pomoc rodzinom najuboższym poprzez aktywizowanie do podjęcia pracy, udzielanie pomocy w załatwianiu formalności związanych ze staraniem się o dodatek mieszkaniowy.
- 3) Pomoc rzeczowa i finansowa
- 4) Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy

4. Podmioty realizacji

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym
- Schronisko dla kobiet i Caritas w Płocku
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brudzeniu Dużym

II. 7. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Cel strategiczny

- 1) Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia.
- 2) Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobów spożywania tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw spożywania alkoholu.

- 3) Oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu.
- 4) Zwiększanie wiedzy młodzieży i dorosłych w zakresie profilaktyki i zwalczania problemów alkoholowych i innych uzależnień.
- 5) Współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez doskonalenie form pracy z tymi osobami w celu ich mobilizacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz ochrona dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców.

2. Podstawowe założenia strategii

1. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
2. Zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego, przemocy i zaniedbań.
3. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.
5. Zwiększenie zasobów niezbędnych do prowadzenia profilaktyki i działań naprawczych w zakresie istniejących problemów.
6. Ograniczanie dostępu do alkoholu oraz kontrolowanie podmiotów działalności gospodarczej związanej ze sprzedażą i konsumpcją napojów alkoholowych.
7. Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.

3. Kierunki działania

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 4) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także na

rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

5) Przeprowadzenie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na rzecz zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

6) Rozpowszechnianie profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

7) Zwiększanie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i ich rodzin.

8) Udzielanie rodzinom, u których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności przed przemocą w rodzinie.

9) Uświadamianie społeczności lokalnej i władzom samorządowym skali problemu uzależnień (alkoholizm, narkomania).

4. Podmioty realizujące gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca w zakresie m.in.:

- a) inicjowania i koordynowania polityki gminy wobec problemów alkoholowych,
- b) opiniowania wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą rady gminy dotyczącą :
 - liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży,
 - zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
- c) podejmowania czynności zmierzających do orzekania o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
- d) prowadzenia kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych,
- e) opiniowania innych wniosków wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym

3. Placówki służby zdrowia.

4. Policja.

5. Placówki Oświatowo- wychowawcze.

6. Organizacje pozarządowe
7. Poradnie leczenia uzależnień w Płocku
8. Kluby sportowe

5. Finansowanie Programu

Środki na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, stanowiących dochód budżetu gminy. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na finansowanie zadań programu określa odpowiedni dział i rozdział budżetu gminy Brudzeń Duży na dany rok budżetowy.

II. 8. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.

1. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych podnoszących kwalifikacje dla członków komisji, a także osób z innych grup zawodowych stykających się w swej pracy z problematyką alkoholową.
2. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych.
3. Udzielanie pomocy dla osób uzależnionych, polegającej na załatwieniu formalności związanych z leczeniem.
4. Motywowanie osób mających problem z alkoholem, do podjęcia leczenia odwykowego.
5. Finansowanie bieżących kosztów działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (materiały, pomoce, sprzęt itd.)
6. Opłacanie opinii opracowywanych przez biegłych tj. psychologa i psychiatry.
7. Opłacenie kosztów przeprowadzania wywiadów środowiskowych, w środowiskach, w których istnieje problem nadużywania alkoholu.
8. Kierowanie do Sądu Rejonowego w Płocku wniosków o przymusowe leczenie odwykowe.
9. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych, szkoleniowo-motywujących dotyczących problematyki uzależnień.
10. Udział w kampaniach profilaktycznych.
11. Realizacja zadań pomocy ofiarom przemocy domowej.

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pracy z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie alkoholowej dla osób zatrudnionych w służbach społecznych i instytucjach stykających się w swej pracy z ofiarami i sprawcami przemocy domowej.
2. Udzielanie pomocy prawnej osobom uzależnionym i ich rodzinom.
3. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z policją, GOPS, przedstawicielami ochrony zdrowia, kuratorami sądowymi, szkołami, klubami sportowymi oraz organizacjami pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Szkolenie nauczycieli i pedagogów w zakresie realizacji programów profilaktycznych.
2. Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół, wybranych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i ich rodziców.
3. Finansowanie wynagrodzenia dla prowadzących świetlice środowiskowe.
4. Wyposażenie w miarę posiadanych środków, świetlic środowiskowych działających na terenie Gminy w pomoce i sprzęt, niezbędny do realizacji zajęć profilaktycznych i terapeutycznych.
6. Finansowanie w okresie letnim obozów, kolonii dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i zagrożonych alkoholizmem.
7. Prowadzenie edukacji społecznej (ulotki, broszury i plakaty).
8. Tworzenie warunków do powstania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży – kluby sportowe.

9. Prowadzenie szkoleń dla właścicieli i personelu sklepów handlujących napojami alkoholowymi.
10. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie Gminy Brudzeń Duży.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

1. Finansowanie zakupu materiałów, produktów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Wspieranie grup samopomocowych .
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, Kościołem w celu propagowania życia w trzeźwości.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych, obejmuje również zatrudnienie socjalne poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Podejmowanie działań w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków określonych w ustawie, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem.
2. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą rady gminy dotyczącą:
 - liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży),
 - zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

II. 9. PODEJMOWANIE INNYCH INICJATYW I DZIAŁAŃ NA RZECZ ŚRODOWISKA, MONITORING

Realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w latach 2006-2016 będzie podstawą długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania.

Prowadzenie monitoringu oraz ocena realizacji jego celów i kierunków przyjętych w strategii pozwoli na wprowadzenie zmian w programach rozwoju, poprzez podejmowanie stosownych decyzji w zależności od potrzeb społecznych i możliwości ekonomicznych.

„Strategia” jest dokumentem otwartym i będzie aktualizowana wraz ze zmianami problemów społecznych i gospodarczych oraz będzie służyła wyrównywaniu szans i możliwości poprawy życia każdego mieszkańca naszej gminy. W sposobie jej realizacji znajdują odzwierciedlenie ogólne zasady polityki społecznej tj.:

- pomocniczość,
- solidaryzm,
- sprawiedliwość i równy dostęp,
- współodpowiedzialność podmiotów,
- aktywne uczestnictwo obywateli i partnerstwa,
- uniwersalizm i selektywność w wyborze celów i działań,
- promowanie profilaktyki przed interwencją,
- ciągłość działania,
- jawność i przejrzystość działania podmiotów.

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależeć będzie od monitoringu i ewaluacji oraz budowy programów celowych rozwijających przyjęte cele operacyjne. Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastanie

poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będzie zespół OPS i Gminna Komisja Profilaktyki, wdrażający strategię oraz roczna ocena wdrażania strategii. Zespół wdrażający Strategię będzie raz w roku dokonywał oceny poziomu wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań oraz wnioskował w miarę występujących potrzeb przyjęcie proponowanych rozwiązań.

